

ERMENİSTAN PROPAGANDASININ AKPM ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: OLGULARI TEK YANLI İNCELEMEK

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin 12 Ekim 2023 tarihli 2517 (2023) sayılı kararı ve 2260 (2023) sayılı tavsiye kararı Ermeni propagandasının hız kesmeden devam ettiğini ve Batının da bu propaganda faaliyetlerine göz yumduğunu ortaya koymuştur.

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinin Karabağdaki insani duruma ilişkin taraflı tutumu kısa bir süre içerisinde Azerbaycan Dışişleri Bakanlığı tarafından büyük bir tepkiyle karşılanmıştır.

Genel olarak alınan kararlara kısaca göz atabiliriz. Domagoj Hajdukoviç tarafından kaleme alınan raporun kısa başlıkları[1] aşağıdaki gibidir:

- Bölgedeki Ermeni nüfusun zorla göç ettirilmesi ve bölgede etnik temizlik gerçekleştirildiğine dair derin endişe duyulması;
- Bölgedeki Ermenilerin haklarının korunması ve isteyenlerin güvenli bir şekilde geri dönmelerinin sağlanması için alınması gereken tedbirlerin değerlendirilmesi;
- Halen ülke dışında sığınma arayanların mal ve mülklerinin kayıt altına alınması ve korunmasına yönelik acil tedbirleri ve özellikle Azerbaycan'daki ilgili uluslararası veya ulusal prosedürlere erişimin kolaylaştırılması;
- 1994 Deklarasyonu kapsamında Azerbaycan için ülke izleme sistemi kurulması;

Bu noktalarda gerçeğin çarpıtıldığı açık bir şekilde görülmektedir. İlk olarak, bölgedeki Ermeni nüfusun zorla göç ettirilmesi durumu gerçeklerle bağdaşmamaktadır. Artık Azerbaycan egemenliğinde yaşayacak bölge sakinleri için herhangi bir zorlama durumu söz konusu değildir. Karabağdaki tanınmayan ayrılıkçı rejim kendini feshedeceğini açıklamıştır. Azerbaycan açıkça Karabağ Ermenilerini Azerbaycan vatandaşı olarak yeniden entegre etmek istediğini belirtmiş[2], aylar öncesinden beri Azerbaycan yönetimi tarafından Azerbaycan vatandaşları ile eşit haklara sahip olacağı vurgusu defalarca dile getirilmiştir. Dolayısıyla güvenlik açısından bir tehlike söz konusu değildir. Yaptığı açıklamalarla Azerbaycan kendini uluslararası alanda bağlamıştır. Karabağda soykırım ya da etnik temizlik yapıldığına ilişkin ise hiçbir somut kanıt rastlanmamaktadır. Burada da görülmektedir ki, Ermenistanın Türkiye için yürüttüğü asılsız soykırım propagandasının bir benzeri oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu kara propaganda faaliyetlerinin amacı hukuki bir kavram olan soykırımı sulandırmaktan öte gitmemektedir.

Oturumda da ayrıca çok dikkat çekici iddialar yer almaktadır. Örneğin, Laçın Koridorunun

bloke edildiğine ilişkin iddialar gerçek dışıdır. Kontrol noktası konulmuştur. Bunun sebebi de açıktır. Silahların geçirilmemesi için kontrol noktası oluşturulmuştur. Laçın Koridorundan tıbbi geçişlerin sağlanması, ayrıca kapsamlı malzeme nakline uygun diğer güzergâhların da tahsis edilmiş olması, Azerbaycan tarafının iyi niyetle azami çabayı sergilediğini göstermektedir[3]. Ancak, Kızılhaç kamyonlarında bile silah geçtiği kanıtlanmış durumdadır. Cumhurbaşkanı Aliyev, engellendiği iddia edilen Kızılhaç yardım araçlarının kaçakçılık amacıyla kullanıldığını, durdurulan araçlarda tütün, cep telefonu ve yakıt gibi maddelerin bulunduğunu kamuoyuyla paylaşmıştı. Daha önce basında yer alan haberlerden Kızılhaç örgütünün söz konusu olayı yalanlamadığı, dahası söz konusu araçlarla geçmeye çalışan personelin işine son verdiği bilinmektedir[4].

Ama daha da ilginç olan durum, AKPM oturumunda Türkiye ile Ermenistan Normalleşme Süreci Özel Temsilcisi Rubin Rubinyan vurucu bir şekilde, Azerbaycanlıların bugünkü Ermenistanı Batı Azerbaycan olarak isimlendirdiğini, bunun Azerbaycan yayılmacılığının göstergesi olduğunu söylemiştir. Rubinyan'ın sözleri şu şekildedir: Bugün bazı komitelerin ortak oturumunda hazır bulunan bazılarınız, buradaki Azeri meslektaşlarımızdan birinin Ermenistan'ı Batı Azerbaycan olarak adlandırdığını duymuş olabilir. Bu durum Azerbaycan'ın ne hale geldiğinin bir göstergesidir. Uluslararası güvenlik mimarisi ve uluslararası hukuk için bir tehlike, bir tehdit haline gelmiştir[5]. Bu sözleri sarf eden Rubin Rubinyan'ın oturum sırasında yanında oturan Uluslararası Hukuk Uzmanı Vladimir Vardanyan'ın ise 2014 yılında Türkiye toprakları üzerindeki Batı Ermenistan iddiasına ilişkin madde de dahil olmak üzere Ermenistan Cumhuriyeti Anayasası'nda Ermeni iddialarına ilişkin konuları tüm ayrıntılarıyla sunduğu bir rapor yer almaktadır. Hukukçu Vardanyan'a göre Ermenistan'ın ana belgesinde sözde soykırıma yapılan atıf uluslararası hukuk ve normlara dayanmaktadır. Vardanyan, anayasanın Devlet ile birey, birey ile toplum arasındaki ilişkiyi düzenlemeye yetkili araç olduğunu belirtmiş, tarihsel hükümler koymanın mantıksız olduğunu söyledikten sonra Anayasanın giriş kısmında Bağımsızlık Bildirgesine atıfta bulunulduğunu söyleyerek bir tezata imza atmaktadır. Vardanyan, Ermenistan Cumhuriyeti Anayasası, Batı Ermenistan ve Osmanlı İmparatorluğunda gerçekleşen Ermeni Soykırımının tanınmasını ve kınanmasını destekleyecektir. Yani, devletin kuruluşunun temel amaçlarından biri devletin kuruluş belgesinde sabitlenmiştir: □ Ermeni Soykırımının kınanmasını ve tanınmasını destekleme yükümlülüğü. Anayasa ve Ermeni Soykırımı arasındaki ilişki hakkında söylenebilecek bunlardır[6]. Vardanyan'ın bir hukukçu olarak soykırım kavramını bir uluslararası mahkeme kararı olmadan bu denli ısrarla kullanması hukukçu kimliğine şüphe ile yaklaşılmasına sebep olmaktadır.

Ermenistan Azerbaycan'ın Batı Ermenistan söyleminden rahatsız olmaktadır. Bu bir söylemdir. Oysa Ermenistan Anayasasının bir parçası olan Bağımsızlık Bildirgesinde ve Ermenistan Anayasasının giriş bölümünde yer alan Türkiye'nin yasal sınırları içinde bir Batı Ermenistan'ın kaydı ile, resmen Türkiye toprakları içinde bir Batı Ermenistan talebinde bulunmaktadır. Ermenistan bir yandan siyasi bir söylem olan Batı Azerbaycan ifadesinden uluslararası forumlarda şikâyetle bulunurken, Türkiye'nin yasal sınırları içinde bir Batı Ermenistan talebinin resmi belgelerde yer alması açıklanması zor bir ikilemdir.

*Resim kaynakları: <https://pace.coe.int/>, sputniknews.com.tr

[1] Humanitarian Situation in Nagorno-Karabakh, *pace.coe.int*, <https://pace.coe.int/en/files/33146/html>. (Not: Türkiye ve Azerbaycan bölgeyi Karabağ olarak adlandırmaktadır. Burada geçen İngilizce Nagorno-Karabakh ya da Türkçe Dağlık-Karabağ ifadesi Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi tarafından kullanılmaktadır.)

[2] Mehmet Oğuzhan Tulun, Karabağ Anlatısını Kontrol Etme Mücadelesi: Ermeni Sivillerin Güvenliğine Karşı Azerbaycan Devletinin Egemenliği, *avim.org.tr*, 10 Ekim 2023, <https://www.avim.org.tr/tr/Analiz/KARABAG-HAKKINDAKI-ANLATIYI-KONTROL-ETME-MUCADELESİ-ERMENI-SIVILLERIN-GUVENLIGI-ILE-AZERBAYCAN-DEVLETLETININ-EGEMENLIGI-KARSI-KARSIYA>.

[3] Dışişleri: Laçın Yolu konusunda Azerbaycana yönelik eleştirilerin haklıZemini bulunmuyor, *avim.org.tr*, 15 Ağustos 2023, <https://www.avim.org.tr/tr/Bulten/DISISLERI-LACIN-YOLU-KONUSUNDA-AZERBAYCAN-A-YONELIK-ELESTIRILERIN-HAKLI-ZEMINI-BULUNMUYOR>.

[4] AVİM, Tension Over the Lachin Corridor Between Azerbaijan and Armenia, *avim.org.tr*, 11 Ağustos 2023, <https://avim.org.tr/en/Yorum/TENSION-OVER-THE-LACHIN-CORRIDOR-BETWEEN-AZERBAIJAN-AND-ARMENIA>.

[5] Verbatim of the Debate, Some of you who were present today at the joint hearing of some committees may have heard that one of our Azerbaijani colleagues here called Armenia Western Azerbaijan.

This is an illustration of what Azerbaijan has become. It has become a danger, a threat to international security architecture, to international law., 12 Ekim 2023, <https://pace.coe.int/en/verbatim/2023-10-12/pm/en#theme-1697>.

[6] The Constitution of the Republic of Armenia shall support the recognition and condemnation of the Armenian Genocide taken place in Western Armenia and Ottoman Empire. That is to say, one of the main objectives of the state establishment has been fixed in the states founding document: □ an obligation to support condemnation and recognition of the Armenian Genocide. This is what can be said about the correlation of the Constitution and Armenian Genocide, *repairfuture.net*, 1 Mart 2014, <https://repairfuture.net/index.php/en/genocide-standpoint-of-armenia/the-constitution-of-armenia-the-genocide-and-its-reparations-vladimir-vardanyan>.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "ERMENİSTAN PROPAGANDASININ AKPM ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: OLGULARI TEK YANLI İNCELEMEK." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2023 / 43. Ekim 18. Erişim Temmuz 06, 2026. <https://avim.org.tr/tr/Yorum/ERMENISTAN-PROPAGANDASININ-AKPM-UZERINDEKI-ETKISI-OLGULARI-TEK-YANLI-INCELEMEK>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır